

Nr 87.

Af herr **Sandström**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af eller tillägg till 154 § utsökningslagen.*

I 154 § utsökningslagen föreskrifves, att om ej den, som vunnit kvarstad eller skingringsförbud, inom trettio dagar, och den, som utverkat reseförbud, inom fjorton dagar efter det öfverexekutors förordnande därom gafs, hos gäldenären genom lagsökning sin fordran kräft eller sin talan till domstol instämt, kvarstaden eller förbudet skall gå åter.

Detta stadgande hvilat tydligen på den förutsättningen, att hvarje fordran eller annat anspråk, för hvars tryggande man är berättigad att erhålla kvarstad, skingringsförbud eller reseförbud, skall kunna göras gällande antingen genom lagsökning eller genom stämning till domstol. Nu förekomma emellertid ej sällan fall, då dessa former för rättsanspråkets realiserande äro uteslutna. Detta är nämligen förhållandet, så snart genom aftal eller annorledes är bestämdt, att uppkommande tvister icke få dragas inför domstol, utan skola afgöras af skiljemän. I sådant fall kan en borgenär eller sakrättsägare hafva fullt samma behof af någon utaf ifrågavarande handräckningsåtgärder till skyddande af sin hotade rätt, som när skiljeaftal ej föreligger, och något hinder för deras utverkande förefinnes ej heller, så snart de i 145, 146 och 153 §§ utsökningslagen stadgade förutsättningar äro för handen. Men då han icke kan inom den föreskrifna tiden göra sin talan gällande genom lagsökning eller stämning, utan i stället är hänvisad att påkalla skiljedom, kommer den beviljade skyddsåtgärden att inom trettio resp. fjorton dagar förfalla. Hela förfarandet har då varit ändamålslost och han är därför faktiskt i saknad af det skydd, som lagen afsett att gifva hvarje rättsägare i sådan ställning.

Det område af rättslifvet, där behofvet och utverkandet af kvarstad hör så att säga till ordningen för dag, är våra talrika sjörätts tvister. Här är förhållandet vanligen det, att fordringsägaren endast

har fartyg och frakt att hålla sig till för utfående af sin fordran, och att vid uppkommande tvist kvarstad å fartyget, hvarigenom detta förhindras att afgå till utlandet, är ett oeftergifligt villkor för att fordringsrätten ej skall blifva fullständigt illusorisk, huru väl grundad den än må vara. Under senaste tiden har emellertid i det vanligast begagnade certepartiformuläret för kolfrakter, det s. k. Baltcon-certepartiet, intagits en bestämmelse, enligt hvilken tvister om öfverliggedagsersättning och andra anspråk, grundade på förhållandena vid lastens intagande eller lossning, icke få dragas inför domstol utan skola afgöras af skiljemän i lastnings- eller lossningsorten. Vid alla dessa tvister, som äro synnerligen vanliga, äro alltså aflastaren och lastemottagaren med lagens nuvarande lydelse urståndsatta att upprätthålla kvarstadsåtgärden, som dock är oundgängligen nödvändig för skyddande af deras rätt vid uppkommande tvist.

Det synes mig därför vara i hög grad af behovet påkalladt, att genom ett tillägg till 154 § utsökningslagen möjlighet beredes för vederbörande rättsägare att upprätthålla den utverkade skyddsåtgärden äfven genom påkallande i behörig ordning af skiljedom, där sådan är föreskrifven. Möjligen finnas äfven andra fall, då omedelbar lagsökning och stämning äro uteslutna, som i förevarande afseende böra uppmärksammas. Jag tänker härvid närmast på vissa fordringar å bidrag för gäldande af gemensamt haveri. Dessa fastställas icke genom omedelbar rättegång utan genom dispasch, och här kan mången gång föreligga behof af kvarstad på den egendom, som svarar för fordringen.

På grund af det anförda hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande snarast möjligt af sådant förslag till ändring af eller tillägg till 154 § utsökningslagen, att kvarstad, skingringsförbud eller reseförbud må kunna vidmakthållas äfven genom annan utsökningsåtgärd än lagsökning eller stämning i de fall, då lagsöknings- eller rättegångsförfarande är uteslutet, och särskildt att påkallande i behörig ordning af skiljedom, när sådan är föreskrifven, må vara för ändamålet tillräckligt.

Stockholm den 17 januari 1910.

Gust. Sandström.